

De Bijlmer Monitor 2000

Samenvatting

Amsterdam, 27 juni 2001

Oberon Nauta
Paul van Soomeren
Hette Tulner

Met medewerking van:
Het Amsterdamse Bureau voor Onderzoek en Statistiek

van dijk, van soomeren en partners

Van Dijk, Van Soomeren en Partners BV
KvK Amsterdam nummer 33176766
Van Diemenstraat 374, 1013 CR Amsterdam
Tel: 020 625 75 37 Fax: 020 627 47 59
Website: www.dsp-advies.nl
E-mail: dsp@dsp-advies.nl

Deze publicatie is een samenvatting van het 130 pagina's tellende rapport dat in opdracht van het Projectbureau Vernieuwing Bijlmermeer door DSP, in samenwerking met het Amsterdamse Bureau voor Onderzoek en Statistiek, is uitgebracht. Voor belangstellende is de uitgebreide rapportage op te vragen bij het Projectbureau:

Projectbureau Vernieuwing Bijlmermeer
Bijlmerdreef 123
1102 BP Amsterdam
tel: 020 - 6918822
fax: 020 - 6918980

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Methode van onderzoek	4
1.2	Opbouw van de samenvatting	4
1.3	Gebiedsafbakening	5
2	Ontwikkelingen in hoofdlijnen	6
2.1	Wonen en leven in de Bijlmermeer	7
2.2	Woningstichting Nieuw Amsterdam	10
3	De ontwikkeling in detail	11
3.1	Inleiding	11
3.2	Bevolking	11
3.3	Ontwikkelingen rond de vernieuwingsthema's in de Bijlmermeer	13
3.4	Voortgang vernieuwingsthema's Woningstichting Nieuw Amsterdam	19
4	Conclusies in detail	21

1 Inleiding

In 1992 is in de Bijlmermeer een omvangrijke vernieuwingsoperatie gestart die zal voortduren tot het jaar 2007. In de afspraken die over de vernieuwingsoperatie zijn gemaakt, werd bepaald dat de voortgang van de vernieuwing vastgelegd moet worden in een jaarlijkse monitor. De doelen, subdoelen en ijkpunten binnen het vernieuwingsprogramma zijn zoveel mogelijk gerangschikt en omgezet in meetbare termen. Deze meetbare termen hebben betrekking op het vernieuwingsgebied in het algemeen en op woningstichting Nieuw Amsterdam in het bijzonder.

In opdracht van het Projectbureau Vernieuwing Bijlmermeer wordt jaarlijks een Bijlmer Monitor geschreven door onderzoeksbureau Van Dijk, Van Soomeren en Partners, in samenwerking met het Amsterdamse Bureau voor Onderzoek en Statistiek. De eerste officiële Bijlmermonitor beschreef de situatie in de Bijlmermeer in 1997, waarbij zoveel mogelijk werd teruggekeken tot 1994. In de vierde monitor is de ontwikkeling tot en met 2000 geschetst. Deze publicatie is daarvan de samenvatting.

1.1 Methode van onderzoek

De vernieuwingsoperatie beoogt van de Bijlmermeer een wijk te maken die in veel opzichten vergelijkbaar is met het Amsterdamse gemiddelde. Om die reden wordt in de monitor de voortgang in het vernieuwingsgebied middels een tweevoudige vergelijking vastgesteld. Enerzijds worden de veranderingen in de Bijlmermeer in de tijd onderzocht; anderzijds wordt de ontwikkelingen van het verschil tussen de Bijlmermeer en de hele stad gemeten.

Door de diversiteit aan doelen zijn verschillende typen gegevens verzameld. Zo is er onder meer gebruik gemaakt van bevolkingscijfers, krantenberichten en politiemateriaal. In de Bijlmermonitor worden bovendien jaarlijks cijfers van een bewonersenquête, die speciaal jaarlijks voor de monitor wordt gehouden, vergeleken met de leefbaarheidmonitor van Amsterdam.

In 2000 is echter geen leefbaarheidmonitor voor de stad gemaakt waardoor dit jaar een deel van de bevindingen in de Bijlmermeer vergeleken moeten worden met de resultaten van de bewonersenquête van Amsterdam tot en met 1999. Hierdoor is het mogelijk dat bepaalde ontwikkelingen in de stad over het hoofd gezien worden.

1.2 Opbouw van de samenvatting

In deze publicatie wordt de samenvatting van de Bijlmermonitor op twee manieren weergegeven. Het eerste deel van de samenvatting (2.1) bestaat uit een beschrijving van de verschillen in de voortgang van de (subdoelen). Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen doelen waarbij de voortgang zodanig is dat in 2006 het doel bereikt is, doelen waarbij te weinig voortgang is vertoond en doelen waarbij de situatie verslechterd is. In het tweede deel wordt per themadoel bekeken hoe de ontwikkelingen tot nu toe zijn verlopen. Deze themadoelen betreffen doorstroom bewoners en imago, woning en woonomgeving, werk, scholing en veiligheid.

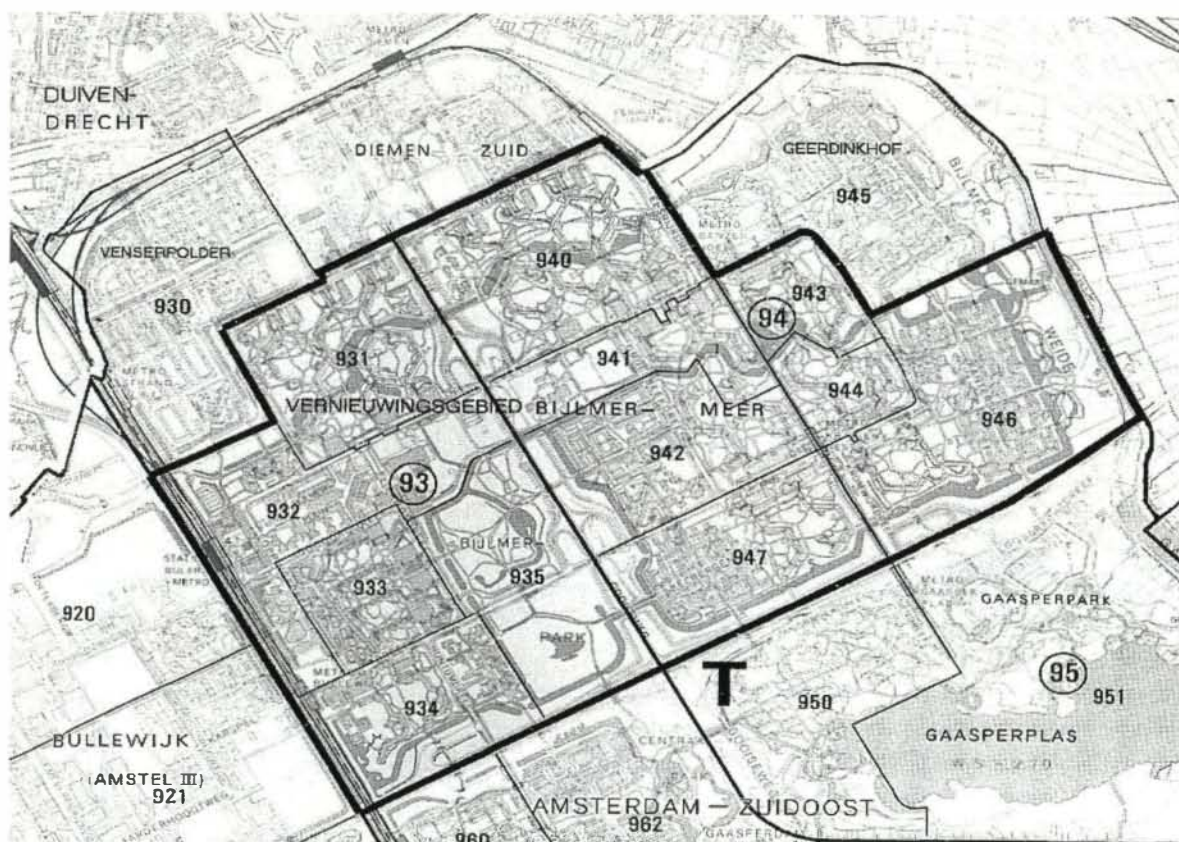
1.3 Gebiedsafbakening

In de monitor omvat de Bijlmermeer de subbuurten 931 tot en met 935, 940 tot en met 944, 946 en 947. Dat wil zeggen ruwweg het gebied begrensd door Daalwijdreef en de Gaasperdammerweg (A9) aan de noord- respectievelijk zuidzijde, door de metrolijn Gein en de Foppingadreef aan de westzijde en door de Provinciale weg aan de oostzijde.

De Venserpolder (buurtcombinatie 930) en Geerdinkhof, Groenhoven, Gouden Leeuw en Garskamp (buurtcombinatie 945) horen *niet* tot het actiegebied.

Op de plattegrond aangegeven welk gebied als vernieuwingsgebied wordt aangemerkt.

Plattegrond Bijlmermeer met buurtgrenzen (donker gebied binnen dikke lijnen is het vernieuwingsgebied)

2 Ontwikkeling in hoofdlijnen

2.1 Wonen en leven in de Bijlmermeer

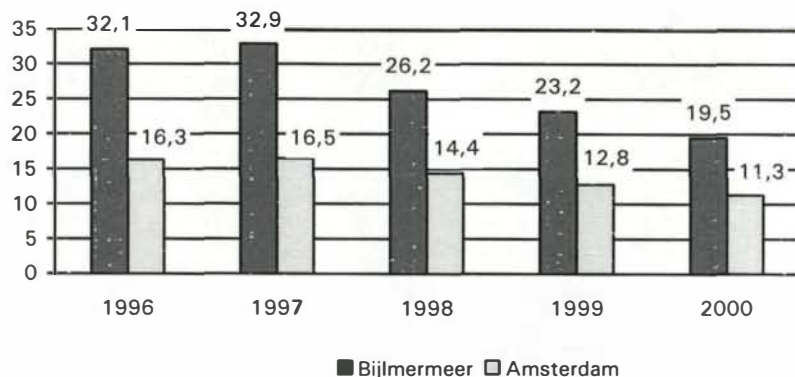
In de monitor zijn twee hoofddoelen geformuleerd. Het eerste hoofddoel luidt:

De Bijlmermeer is in 2006 een wijk waar het woon- en leefklimaat even goed is als in de gemiddelde Amsterdamse wijk.

In het jaar 2000 lijkt het tempo waarmee dit hoofddoel bereikt wordt iets lager te liggen dan in voorgaande jaren. Bij een gelijkblijvend ontwikkelings-tempo zal daarom de Bijlmermeer in 2006 niet in alle opzichten een gemiddelde Amsterdamse wijk zijn. De huidige inspanningen lijken echter op de volgende punten wel voldoende om binnen de gestelde tijd aan de doelstellingen te voldoen:

- De onderwijssituatie is in het vernieuwingsgebied ronduit goed te noemen. De leerresultaten in het voortgezet onderwijs zijn beter dan in de rest van de stad en die van het basisonderwijs schommelen rond het Amsterdamse gemiddelde. Bovendien ligt het percentage voortijdige schoolverlaters lager dan in de stad als geheel.
- Het percentage bewoners in het vernieuwingsgebied dat vertrekt uit de buurt is ten opzichte van 1994 aanzienlijk gedaald en daardoor veel dichterbij het stadsgemiddelde gekomen. Kanttekening bij dit resultaat is het percentage Bijlmerbewoners dat zegt (misschien) binnen twee jaar te willen verhuizen. Dit betreft meer dan 50% van de respondenten. Bijna de helft van de Bijlmerbewoners met verhuisplannen wil overigens wel in de eigen buurt blijven wonen.
- De Bijlmerbewoner beoordeelt zijn wijk over het algemeen als minder verloederd dan de gemiddelde Amsterdammer. Alleen over het onderhoud van de woningen is hij iets minder positief dan de gemiddelde stadsbewoner.
- Het werkloosheidspercentage is in het vernieuwingsgebied gestaag gedaald tot net onder de 20%. In 1997 was dit nog meer dan 30%. Het huidige cijfer ligt nog wel ruim 8% hoger dan in de rest van de stad maar het relatieve verschil is zodanig afgenomen dat de voortgang bevredigend is. Bovendien is het aantal langdurig werklozen als percentage van de niet werkende werkzoekende bevolking in het vernieuwingsgebied lager dan in Amsterdam als geheel.
- De verkeersveiligheid is in het vernieuwingsgebied beter dan in de rest van de stad. In de laatste drie jaar is echter wel een stijging van het aantal aanrijdingen geconstateerd, waardoor het verschil met de regio afneemt.

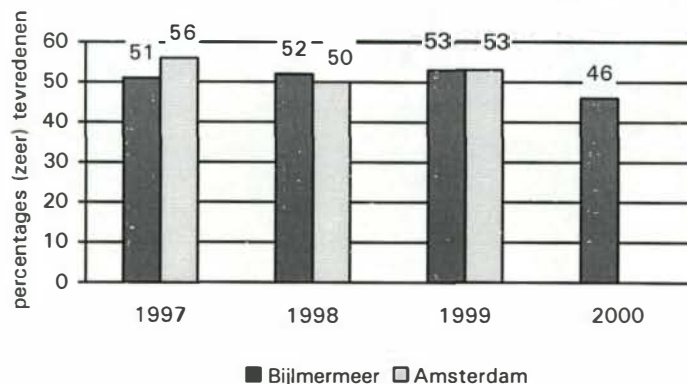
Werkloosheidspercentages voor het vernieuwingsgebied en de stad

Op enkele terreinen moeten de ontwikkelingen sneller gaan verlopen willen de doelen in 2006 volledig gerealiseerd zijn.

- Het oordeel van de Bijlmerbewoner over de eigen buurt blijft achter bij het oordeel van de gemiddelde Amsterdammer over de eigen buurt. Wanneer de Bijlmerbewoner echter zijn buurt moet afzetten tegen andere stadsbuurten beoordeelt hij, met uitzondering van Amsterdam Zuid, het woon- en leefklimaat in de Bijlmer beter dan de andere stadswijken.
- De inkomensverschillen tussen de Bijlmer en de rest van Amsterdam nemen nauwelijks af. Weliswaar groeit het percentage Bijlmerbewoners met een bovenmodaal inkomen, het aandeel dat de huishoudens met een minimum inkomen innemen op de totale bevolking is vrij stabiel gebleven in de afgelopen jaren, terwijl dat in de stad juist is afgenomen. Dit leidt ertoe dat de inkomensverschillen tussen stad en vernieuwingsgebied onvoldoende afnemen.
- In voorgaande jaren leek de tevredenheid met de sociale kwaliteit van de buurt steeds meer op het niveau van de stad te komen. Dit jaar zijn de bewoners van het vernieuwingsgebied hierover minder positief. Ook heeft een kleiner percentage van de respondenten dit jaar aangegeven gehecht te zijn aan de buurt. De fysieke voorzieningen worden overigens wel relatief goed beoordeeld waardoor hier het verschil met de stad niet noemenswaardig is.
- Van de verschillende vormen van overlast wordt drugsoverlast ook in 2000 nog veel vaker genoemd in het vernieuwingsgebied dan elders in de stad.

Tevredenheid over de sociale kwaliteit (vernieuwingsgebied en Amsterdam)

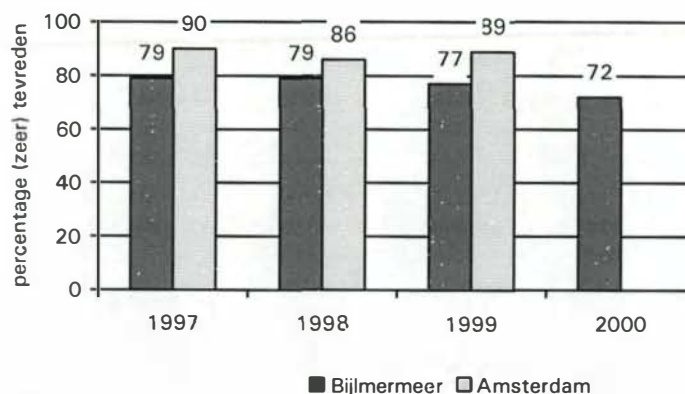

- Criminaliteit en jeugdcriminaliteit worden veel vaker gemeld dan in de rest van Amsterdam. Weliswaar is er sprake van een afnemend verschil tussen het vernieuwingsgebied en de rest van de regio maar de meetperiode is feitelijk nog te kort om over een trend te kunnen spreken. Bepaalde typen delicten vinden in de Bijlmermeer aanzienlijk vaker plaats. Vooral berovingen op straat worden frequenter gepleegd. Dergelijke delicten zijn van invloed op het veiligheidsgevoel.
- De bewoners van de Bijlmermeer voelen zich minder veilig dan de gemiddelde Amsterdammer in de openbare ruimte of flat. Ondanks het feit dat onveiligheidsgevoelens op straat onder Bijlmerbewoners licht gedaald is, geeft nog bijna eenderde van de Bijlmerbewoners aan zich 's avonds niet veilig te voelen. Daarmee ligt dat percentage bijna op het drievoudige van de stad. De gevoelens van onveiligheid in de flats lijken ten opzichte van 1997 niet verbeterd.

Op een aantal punten lijkt de situatie t.o.v. de voorgaande jaren verslechterd.

- Het imago in de pers is ten opzichte van 1997 achteruitgegaan. Weliswaar is de aandacht in de pers dit jaar opvallend hoog, het aantal positieve artikelen als percentage van het totale aantal ligt daarentegen beneden het niveau van 1995. Criminaliteit en veiligheid vormen in de drie onderzochte dagbladen (Parool, Volkskrant en het AD) steeds vaker het onderwerp.
- Het percentage van de Bijlmerbewoners dat moet rondkomen van een minimum inkomen schommelt al een aantal jaren rond de 33%. In de stad is dit percentage daarentegen afgenomen tot ca. 28%, waardoor het verschil tussen de Bijlmer en de rest van stad groter is geworden.
- De Bijlmerbewoner is minder tevreden over de woonsituatie dan in voorgaande jaren. Met name de indeling van de woning, de naaste burens en geluidsoverlast worden minder goed gewaardeerd dan in het verleden en liggen lager dan het gemiddelde tevredenheidspeil van de rest van de stad.

Woontevredenheid (percentage (zeer) tevreden)

2.2 Woningstichting Nieuw Amsterdam

Het tweede hoofddoel dat binnen de Bijlmer Monitor geformuleerd is luidt:

'Nieuw Amsterdam heeft na afronding van de sanerings- en vernieuwingsoperatie in 2006 het exploitatietekort tot nul teruggebracht'

De financiële situatie van Nieuw Amsterdam is sinds 1994 op papier verbeterd. In de praktijk blijft de normale exploitatie echter met een jaarlijks tekort geconfronteerd. De onderhoudskosten als percentage van de huren en vergoedingen zijn echter in 2000 sterk gedaald en onder het stadsgemiddelde gekomen. De mutatiecijfers voor de woningstichting zijn eveneens een stuk lager dan de voorgaande jaren maar hebben nog een iets hoger niveau dan Amsterdam. De leegstandcijfers zijn gecorrigeerd voor projectleegstand ook bevredigend maar liggen nog wel hoger dan het gemiddelde van de stad.

3 De ontwikkeling in detail

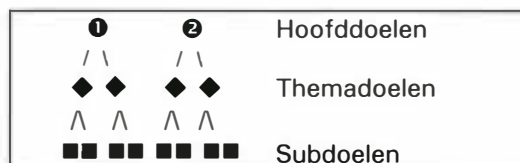
3.1 Inleiding

In hoofdstuk 2 is de voortgang in het vernieuwingsgebied in grote lijnen in kaart gebracht door doelen te rangschikken op basis van de mate waarin de voortgang al dan niet voldoende was. In paragraaf 3.2 zal eerst kort worden stil gestaan bij de bevolkingssamenstelling van de Bijlmermeer ten opzichte van de rest van Amsterdam. Vervolgens wordt per *vernieuwingsthema* nagegaan waar de sterkere en zwakkere punten liggen (paragraaf 3.3. en 3.4). De thema's zijn: doorstroom bewoners en imago, woning en woonomgeving, veiligheid, werk en inkomen en scholing. Deze themadoelen zijn onderverdeeld in subdoelen die direct meetbaar zijn. Per subdoel wordt kort een beschrijving van de ontwikkelingen daaromtrent gegeven.

Hoofddoelen, themadoelen en subdoelen staan met elkaar in een hiërarchisch verband. Ter verduidelijking van deze structuur zal in de tekst met symbolen worden gewerkt die als volgt gelezen moeten worden:

- ① Hoofddoel.
- ◆ Themadoel.
- Subdoel.

Hiërarchische structuur van de vernieuwingsdoelen

De subparagrafen die gewijd zijn aan de thema's van de vernieuwingsoperatie (3.3.1 tot en met 3.4.2) worden afgesloten met een figuur waarin de voortgang per subdoel is weergegeven. Eveneens is in ieder figuur het streefdoel voor 2000 opgenomen. Voor een uitgebreide toelichting op de systematiek en de berekende percentages in de grafieken wordt de lezer verwezen naar de Bijlmer Monitor.

3.2 Bevolking

Voor een beter begrip van de ontwikkelingen in het vernieuwingsgebied wordt in de Bijlmer Monitor ook stil gestaan bij de bevolkingssamenstelling van de Bijlmermeer in vergelijking met die in de rest van de stad.

- Het aantal woningen van Nieuw Amsterdam is sinds 1996 geleidelijk afgenomen. Het aantal woningen van particuliere eigen woningbezitters en van andere eigenaren in de Bijlmermeer is in voorgaande jaren toegenomen.
- Het aantal inwoners in de Bijlmermeer is sinds 1994 10% gedaald. In de rest van de stad is, in tegenstelling tot de Bijlmermeer, het aantal inwoners weer gestegen.

- In de Bijlmermeer wonen in verhouding tot de rest van Amsterdam, veel kinderen en jongeren (tot 24 jaar) en weinig ouderen. Dit verschil met stad is de laatste jaren verder toegenomen.
- In de Bijlmermeer heeft slechts een vijfde van de bevolking een Nederlandse achtergrond. Er wonen in verhouding tot de rest van de stad veel Surinamers, Antillianen en mensen uit diverse niet-geïndustrialiseerde landen, maar relatief weinig Turken en Marokkanen. Deze verschillen tussen de Bijlmermeer en de rest van de stad zijn sinds 1994 iets toegenomen.
- Ook de verhouding tussen de verschillende typen huishoudens in de Bijlmermeer verschilt duidelijk van de situatie in de rest van de stad. In de Bijlmermeer wonen relatief veel éénoudergezinnen met inwonende kinderen. Er wonen in vergelijking met de rest van Amsterdam weinig alleenwonenden en (echt)paren zonder inwonende kinderen. Deze geconstateerde afwijkingen van de Bijlmermeer ten opzichte van de rest van de stad zijn sinds 1994 alleen maar toegenomen.

3.3 Ontwikkelingen rond de vernieuwings thema's in de Bijlmermeer

Hoofddoel ①

De Bijlmermeer is in 2006 een wijk waar het woon- en leefklimaat even goed is als in de gemiddelde Amsterdamse wijk.

3.3.1 Doorstroom inwoners en imago

- **De woontijd in de Bijlmer wordt minstens even lang als de woontijd in een gemiddelde Amsterdamse buurt.**
In voorgaande jaren is de woontijd een stuk dichterbij die van de hele stad komen te liggen, waardoor dit subdoel reeds voor een groot deel is bereikt. In 2000 is echter geen verdere verbetering geconstateerd. Belangrijk bij deze cijfers is echter het feit dat de grootschalige saneringswerkzaamheden tot gedwongen verhuizingen leiden die de woontijd mogelijk kunnen verkorten. Deze invloed is niet uit de cijfers te filteren.
- **Het aantal vertrekkers uit de Bijlmer wordt hooguit even groot als het aantal vertrekkers uit een gemiddelde Amsterdamse buurt.**
In de Bijlmermeer vertrekken gemiddeld veel meer mensen dan in de rest van de stad. In 2000 is hierin enige verbetering opgetreden.
- **Het aantal huishoudens met verhuisplannen in de Bijlmer wordt hooguit even groot als het aantal huishoudens met verhuisplannen elders in de stad.**
Wat betreft het percentage van de huishoudens dat (misschien) binnen twee jaar wil verhuizen, was het verschil met de hele stad al voor het grootste deel verdwenen in 1999. In 2000 is de situatie echter verslechterd.
- **Het aantal woningaanvragen voor de Bijlmer is even laag als, of hoger dan, dat in stadsdelen met een vergelijkbaar woningaanbod.**
Het gemiddeld aantal reacties via woningnet op woningen van Nieuw Amsterdam in het vernieuwingsgebied ligt zo'n 30% lager dan voor de stad als gemiddelde geldt. Omdat Nieuw Amsterdam pas sinds kort haar woningen via dit distributiekanaal aanbiedt, zijn er nog geen uitspraken te doen over veranderingen in de tijd.
- **Het oordeel van Bijlmerbewoners over hun eigen buurt wordt minstens even positief als het oordeel van andere Amsterdammers over hun buurt.**
Het algemeen oordeel over de buurt van de Bijlmerbewoners is sinds 1997 sterk verbeterd, al is het nog steeds lager dan in de rest van de stad. Het rapportcijfer dat ondervraagden in de Bijlmermeer geven voor het woon- en leefklimaat in de buurt is echter gedaald.
- **Het oordeel van Amsterdammers over de Bijlmermeer wordt minstens even positief als hun oordeel over andere (bekende) buurten.**
Door het ontbreken van de Amsterdamse leefbaarheidmonitor 2000 zijn dit jaar voor dit subdoel geen cijfers beschikbaar.
- **De beeldvorming over de Bijlmermeer in de pers wordt minder negatief.**
De aandacht voor de Bijlmermeer in de pers is in 2000 opvallend hoog maar gaat in veel gevallen over misdaad en criminaliteit. De artikelen die in de drie onderzochte dagbladen verschenen waren minder vaak positief van toon dan in de jaren voor 1999.

Voortgangpercentage subdoelen doorstroom bewoners en imago

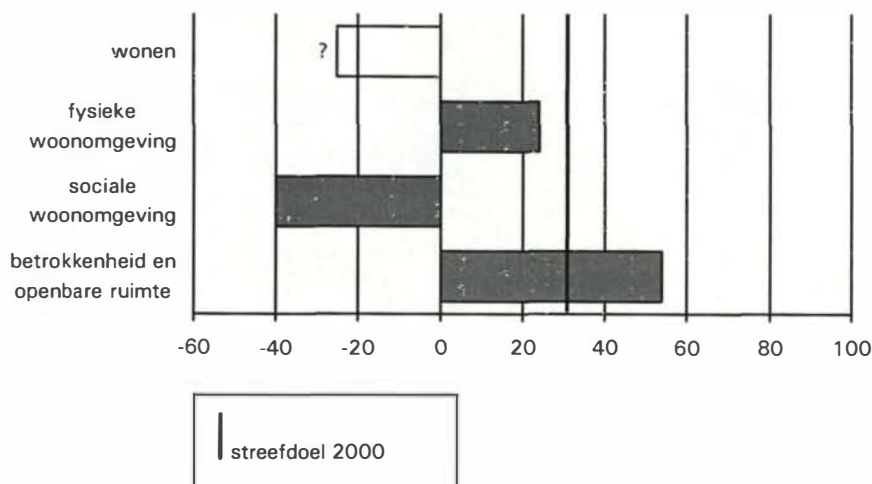

3.3.2 Woning en woonomgeving

- **De tevredenheid over wonen in de Bijlmermeer gelijk aan, of hoger dan, gemiddelde in Amsterdam.**
Bijlmerbewoners bleken tot 1999 minder tevreden over hun woning dan andere Amsterdammers. Deze tevredenheid is bovendien in de afgelopen vier jaar ligt gedaald. Het verschil met de stad komt met name tot uitdrukking in de grotere ontevredenheid over de woonlasten in de Bijlmermeer.
- **De tevredenheid van de Bijlmerbewoners met de fysieke woonomgeving is even hoog als het Amsterdamse gemiddelde.**
Over de buurtvoorzieningen en het onderhoud zijn bewoners van de Bijlmermeer over het algemeen minder tevreden dan andere Amsterdammers. Dit verschil is sinds 1997 groter geworden. Wat betreft de fysieke voorzieningen in de buurt is de tevredenheid in de Bijlmermeer ongeveer net zo groot als elders in de stad. Hierin is sinds 1997 weinig veranderd.
- **De tevredenheid van de Bijlmerbewoners met de sociale woonomgeving is even hoog als het Amsterdamse gemiddelde.**
De sociale kwaliteit van de buurt zat tot 1999 in de Bijlmer in de lift. In de stad als geheel daalde dit cijfer gestaag, zodat in het vorige jaar het subdoel bereikt was. In 2000 is er echter een opvallende daling in de tevredenheid geconstateerd waardoor het subdoel niet langer bereikt wordt en er zelfs sprake is van achteruitgang. Was in 1997 nog 51% van de respondenten tevreden met de sociale kwaliteit, in 2000 is dit percentage gedaald tot 46%.
- **Grotere betrokkenheid van bewoners bij - en tevredenheid over - de (semi) openbare ruimte.**
Weliswaar is de gehechtheid aan de buurt van de bewoners in de Bijlmermeer hoger dan in 1997, ten opzichte van 1998 en 1999 is de gehechtheid gedaald. Het gevoel van medeverantwoordelijkheid voor de buurt is

in de Bijlmer anno 2000 zelfs gedaald onder het niveau van 1997. Omdat het medeverantwoordelijkheidsgevoel voor Amsterdam als geheel in voorgaande jaren ook aanzienlijk gedaald is, is de voortgang bij het subdoel toch voldoende.

Voortgangpercentages subdoelen woning en woonomgeving

3.3.3 Veiligheid

◆ **De totale veiligheidssituatie in de Bijlmermeer komt minstens op het niveau van het Amsterdams gemiddelde**

■ **Daling van de feitelijk plaatsvindende criminaliteit tot het Amsterdamse gemiddelde, of lager.**

Uit de aangifte- en criminaliteitscijfers blijkt dat er in de Bijlmermeer relatief veel criminaliteit plaatsvindt. Met name inbraak, beroving, zware misdaad en winkeldiefstal komen vaker voor in het vernieuwingsgebied dan elders in de stad. Het verschil met de hele stad is in de laatste twee jaar afgenomen.

■ **Bewoners van de Bijlmermeer voelen zich even veilig als, of veiliger dan, de gemiddelde Amsterdammer in de openbare ruimte in de flat en in de buurt.**

De bewoners van de Bijlmermeer voelen zich nog veel vaker onveilig dan de gemiddelde Amsterdammer. De onveiligheidsgevoelens van de Bijlmerbewoners in hun flat zijn tot 1999 sterk gestegen maar in 2000 weer licht gedaald. Vooral 's avonds voelen flatbewoners zich in hun flat zelf steeds minder veilig.

■ **De verkeersveiligheid en het gevoel van verkeersveiligheid zijn hoger dan, of op gelijk niveau als, in Amsterdam.**

Over het algemeen is de verkeersveiligheid in de Bijlmermeer beter dan in de rest van de stad. Het gemiddeld aantal aanrijdingen per 1000 inwoners neemt echter gestaag toe en heeft bijna het niveau van de regio bereikt. Bewoners van de Bijlmermeer beoordelen de verkeersveiligheid echter nog steeds aanzienlijk beter dan de gemiddelde Amsterdammer. Om deze redenen is het subdoel bereikt.

- **Afname van vervuiling en vandalisme tot het gemiddelde Amsterdamse niveau.**

Bijlmerbewoners vinden anno 2000 de buurt waar ze wonen minder verloederd dan de gemiddelde Amsterdammer. Het percentage respondenten dat aangeeft dat verloedering vaak voorkomt is 33%. De verloedering in de laatste jaren is in de hele stad iets toegenomen tot 36% en heeft daarmee een niveau bereikt dat boven dat van de Bijlmer ligt. Dit subdoel is daarmee bereikt

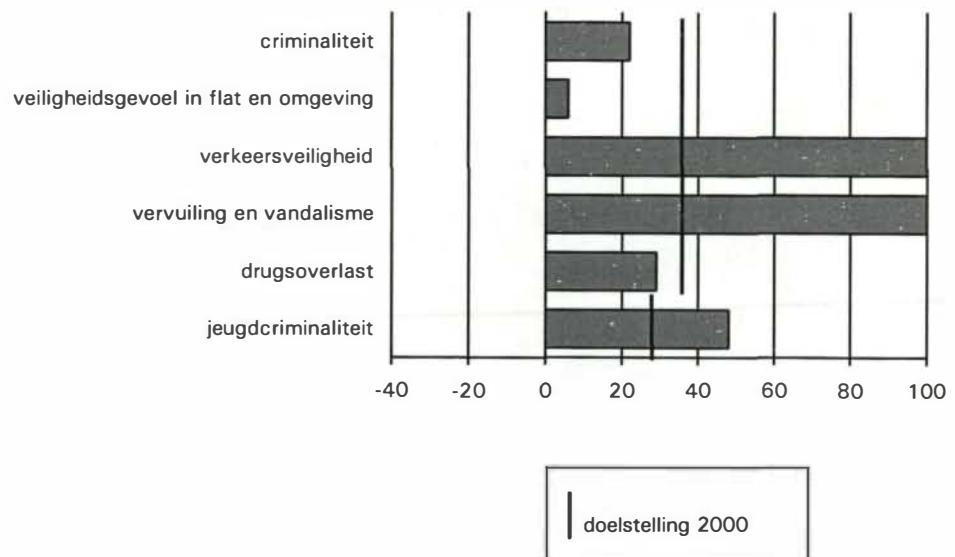
- **De drugsoverlast is net zo groot of minder groot dan in geheel Amsterdam.**

De drugsoverlast is sinds 1997 afgenomen, maar ligt nog steeds ver boven het Amsterdamse gemiddelde. In 2000 geeft 39% van de respondenten aan dat drugsoverlast vaak voorkomt, tegen 15% in Amsterdam in 1999

- **De jeugdcriminaliteit daalt tot het Amsterdamse gemiddelde.**

Het aantal aangehouden jongeren in de leeftijdscategorie 12 tot en met 17 jaar per 1000 jongeren is in de Bijlmermeer hoger dan gemiddeld in de stad. Het relatieve verschil tussen stad en vernieuwingsgebied neemt echter gestaag af in de laatste drie jaar; hierdoor is dit subdoel dichterbij realisatie gekomen.

Voortgangpercentage van subdoelen veiligheid

3.3.4 Werk en inkomen

- ◆ **De maatschappelijke en financieel-economische positie van de Bijlmerbewoners wordt gelijk aan die van de gemiddelde Amsterdammer.**

- **Het werkloosheidspercentage in de Bijlmermeer is gelijk aan dat van Amsterdam.**

Het werkloosheidspercentage in de Bijlmer sterk is gedaald, al is dit cijfer in het vernieuwingsgebied nog bijna twee maal zo hoog als gemiddeld in de stad.

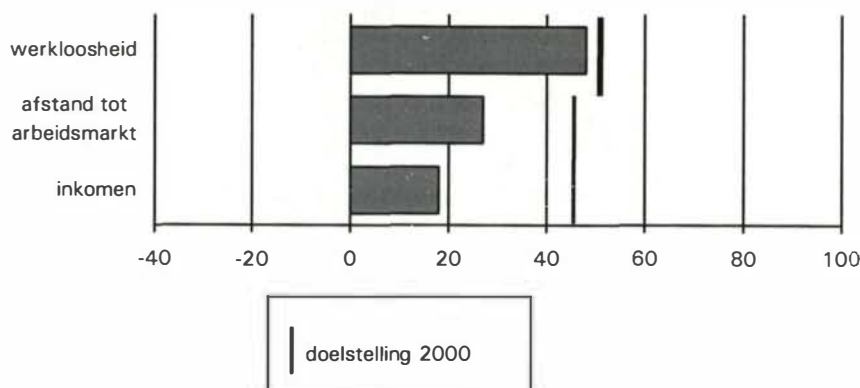
- **De afstand tot de arbeidsmarkt van de Bijlmerbewoners is even groot als van andere bewoners in Amsterdam**

De realisering van dit subdoel is sinds 1997 wel dichterbij gekomen. Er zijn nog wel duidelijk meer niet werkende werkzoekenden die een uitgebreid cursus/begeleidingstraject nodig hebben voor ze goed bemiddeld kunnen worden. Het percentage van niet werkende werkzoekende (nww-ers) dat langer dan één jaar werkloos is ligt in de Bijlmermeer zelfs lager dan het Amsterdamse gemiddelde.

- **De inkomenssituatie van de Bijlmerbewoners is gelijk aan die van de gemiddelde Amsterdammer.**

Het percentage van de huishoudens in de Bijlmermeer dat van een minimuminkomen moet rondkomen is sinds 1997 weinig gedaald, terwijl dit in geheel Amsterdam wel het geval is. Daar staat tegenover dat het percentage van de huishoudens in de Bijlmermeer dat in de hoogste inkomenscategorie valt, dichterbij de buurt van het stedelijke gemiddelde is gekomen.

Voortgangpercentages subdoelen werk

3.3.5 Onderwijs

- ◆ **Het onderwijsniveau van Bijlmerbewoners wordt minstens gelijk aan het Amsterdamse gemiddelde.**

- **Het onderwijsaanbod stijgt.**

Het onderwijsaanbod in het vernieuwingsgebied is tot en met 1999 enigszins veranderd door de diversificatie in het voortgezet onderwijs. Probleem bij het meten van deze doelstelling is dat niet is aangegeven in welke mate het aanbod moet veranderen.
voortgang tot en met 1999 = er valt vooralsnog geen voortgangpercentage te berekenen.

- **Het aantal voortijdig schoolverlaters in het voortgezet onderwijs en het voorbereidend beroepsonderwijs wordt gelijk aan, of lager dan, het Amsterdamse gemiddelde.**

Het percentage van de leerlingen op scholen voor voortgezet onderwijs in de Bijlmermeer is sinds schooljaar 1994/1995 gedaald en bovendien lager dan het stadsgemiddelde.

- **De gemiddelde leerresultaten in het basisonderwijs in de Bijlmermeer worden gelijk aan, of beter dan, het Amsterdamse gemiddelde.**

De gemiddelde scores op de cito-toetsen eindtoetsen in het basisonderwijs doen niet of nauwelijks onder voor het stedelijk gemiddelde. Aan dit subdoel is dus vrijwel voldaan.

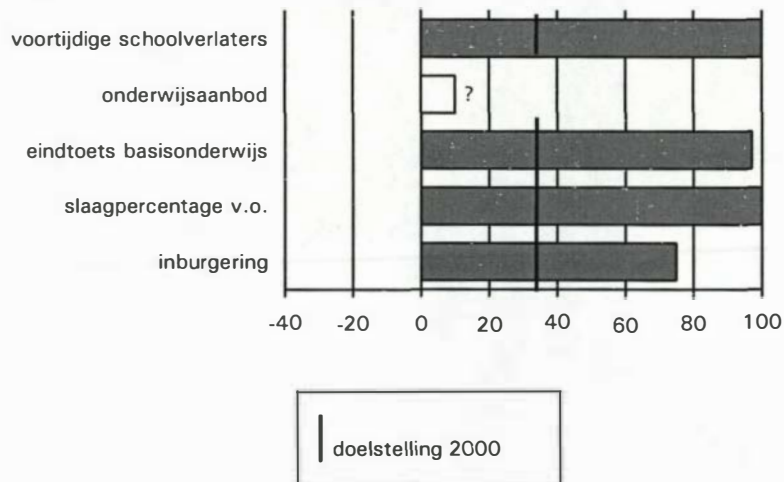
- **De slaagpercentages in het voortgezet onderwijs en het voorbereidend beroepsonderwijs worden gelijk aan, of beter dan, het Amsterdamse gemiddelde.**

De slaagpercentages in het voortgezet onderwijs en voorbereidend beroepsonderwijs zijn de laatste jaren hoger dan het stedelijk gemiddelde.

- **Er komt een sluitende aanpak inburgering; de wachtlijst is binnen 4 jaar kleiner dan 2 maanden en de mogelijkheden om moeilijk bereikbare groepen in een educatief traject te brengen nemen toe.**

Nieuwkomers zijn verplicht een inburgeringstraject te volgen. Door deze wettelijke maatregel zijn de wachtlijsten voor nieuwkomers weggewerkt. Als gevolg daarvan bleek voor vrijwillige aanmeldingen steeds minder plek beschikbaar. De wachtlijsten liepen zodanig vol dat in 2000 besloten werd tot een totale sanering van de lijst zoals die op 1 juli gold. Dit doel is bereikt. Weliswaar kan nog steeds niet iedere vrijwillige aanmelding direct gehonoreerd worden maar de wachttijd voor deze groep potentiële cursisten is nu aanzienlijk minder dan in voorgaande jaren. Naast het wegwerken van de wachtlijst wordt er bovendien middels advertenties in weekbladen en het arbeidsbureau actief reclame gemaakt voor de verschillende cursussen.

Voortgangpercentages subdoelen onderwijs

3.4 Voortgang vernieuwingsthema's Woningstichting Nieuw Amsterdam

Hoofddoel ② 'Nieuw Amsterdam heeft na afronding van de sanerings- en vernieuwingsoperatie in 2006 het exploitatietekort tot nul teruggebracht'.

3.4.1 Klanttevredenheid

- ◆ **Huurders van Nieuw Amsterdam zijn tevreden over het wonen bij de corporatie.**
- **Tevredenheid over wonen bij Nieuw Amsterdam is niet lager dan bij andere huishoudens in de Bijlmermeer;**
De tevredenheid van huurders van Nieuw Amsterdam blijft in 2000 iets achter bij de tevredenheid van andere bewoners in de Bijlmermeer. Over de grootte, de indeling en de huurprijs van de woning is de huurder van Nieuw Amsterdam meer tevreden dan de overige Bijlmerbewoner. Over zijn naaste burens en de geluidsoverlast is hij daarentegen minder te spreken. Wat betreft overlast, vervuiling en vandalisme is de achterstand op de andere Bijlmerbewoners ten opzichte van voorgaande jaren sterk afgenomen.
- **Huurders van Nieuw Amsterdam zijn tevreden over hun woongenot.**
Het woongenot van de huurders van Nieuw Amsterdam is lager dan dat van de overige Bijlmerbewoners. ten opzichten van voorgaande jaren is het verschil echter wel geringer geworden.

3.4.2 Exploitatie

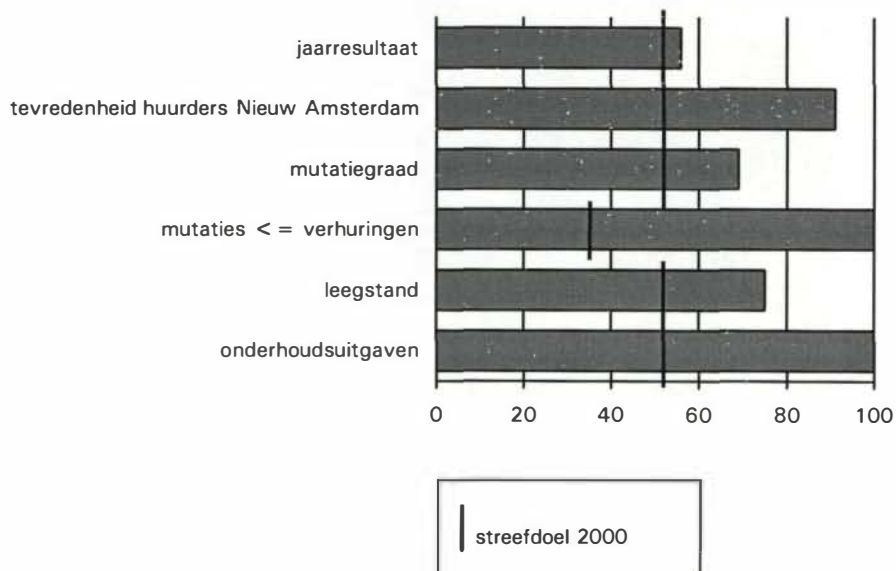
- ◆ **Nieuw Amsterdam wordt een structureel gezonde woningverhuurder.**
- **Mutatiegraad niet hoger dan het gemiddeld Amsterdams peil.**
De mutatiegraad van Nieuw Amsterdam is sinds 1994 gedaald en heeft in 2000 het laagste niveau sindsdien bereikt. Doordat in Amsterdam ook een daling in het aantal mutaties is opgetreden, is het resultaat van Nieuw Amsterdam minder indrukwekkend en blijft het iets achter bij de rest van de stad.
- **Aantal mutaties gelijk aan aantal verhuringen.**
Het aantal verhuringen is sinds 1995 meestal hoger geweest dan het aantal mutaties. Dit subdoel is bereikt.
- **Daling leegstand (niet verbeterde woningvoorraad naar 2,5%, verbeterde/nieuwe woningen naar 1% in 1999).**
De leegstand is sinds 1994 sterk gedaald. De leegstand van de nieuwe woningen voldeed tot 1999 bijna aan de doelstelling maar is in 2000 weer licht gestegen. De gemiddelde leegstand van de bestaande bouw is sinds 1997 niet meer gedaald. Wanneer echter de projectleegstand door de sanering buiten beschouwing blijft betreft dit een percentage van 2. In dat geval is het doel wel bereikt.
- **Instroom nieuwe huurders vormt een afspiegeling van de vraag in de regio.**
De nieuwe huurders van Nieuw Amsterdam zijn wat betreft hun geboorteland meer gaan verschillen van de inwoners van Amsterdam. In 2000 valt

echter geen overzicht meer van de herkomst van de nieuwe huurders van Nieuw Amsterdam te generen.

■ **Onderhoudsuitgaven op gemiddeld Amsterdams peil.**

De onderhoudsuitgaven van Nieuw Amsterdam zijn sinds 1994, gecorrigeerd naar inflatie met 23% gedaald waardoor zij als percentage van de huren en vergoedingen onder het Amsterdams niveau liggen. Dit subdoel is dus bereikt.

Voortgangpercentages subdoelen en hoofddoel Nieuw Amsterdam

4 Conclusies

In dit hoofdstuk zijn, per vernieuwings-thema, de belangrijkste conclusies weergegeven. Daarbij is dezelfde volgorde als in het voorgaande hoofdstuk aangehouden.

Doorstroom inwoners en imago

Meer dan de helft van de subdoelen doorstroom bewoners en imago liggen achter op schema. De beeldvorming in de dagbladen is zelfs negatiever van toon geworden sinds 1995. De voortgang van de subdoelen met betrekking tot de woonduur en oordeel over de eigen buurt is wel voldoende.

Woning en woonomgeving

De tevredenheid over woning en woonomgeving is ten opzichte van 1997 in 2000 niet noemenswaardig verbeterd. Dit was in voorgaande jaren wel het geval. Bij dit resultaat moet echter de kanttekening worden gemaakt dat de verschillen tussen stad en Bijlmer in een aantal gevallen in 1997 reeds gering waren, waardoor een kleine wijziging ten nadele van het subdoel in voortgangpercentages uitgedrukt een aanzienlijke verslechtering lijkt.

Veiligheid

De verbetering van veiligheidssituatie is voor de meeste aspecten voldoende. Voor vervuiling en vandalisme en verkeersveiligheid zijn de subdoelen reeds volledig bereikt. Zorgelijk is echter de stijging van het aantal verkeersongevallen in het vernieuwingsgebied. De criminaliteit is in de Bijlmermeer ten opzichte van het vorige jaar duidelijk afgenomen maar heeft nog wel een hoger niveau dan elders in de regio.

Werk en inkomen

De werkloosheid onder de bewoners van de Bijlmermeer is sterk afgenomen. Het werkloosheidspercentage in deze wijk is echter nog steeds tweemaal zo hoog als in de hele stad. Het percentage van de niet werkende werkzoekende dat zonder intensieve bijscholing onbemiddelbaar is, komt duidelijk meer in overeenstemming met de stedelijke situatie, ook hier is dus sprake van een vooruitgang. Het percentage van de Bijlmerbewoners dat van een minimum-inkomen rond moet komen is sinds 1997 ongeveer gelijk gebleven, terwijl dit in de hele stad is gedaald. Dit is dus een relatieve achteruitgang voor de Bijlmermeer. Het aantal Bijlmerbewoners met een hoog inkomen is daarentegen relatief meer gestegen dan in de stad. In het algemeen is de maatschappelijke en financieel-economische positie van de Bijlmerbewoners daarom wel vooruit gegaan.

Onderwijs

De Bijlmermeer doet het op het gebied van onderwijs op vrijwel alle punten goed. Met name de leerresultaten doen niet onder voor het Amsterdamse gemiddelde of zijn zelf aanzienlijk beter. De verdeling van de leerlingen op de school voor voortgezet onderwijs in de Bijlmermeer stroken echter niet met het hoge Cito-toetsgemiddelde, relatief veel leerlingen in de Bijlmermeer zitten op het VBO en weinig op de hogere onderwijsvormen. Mogelijk kiezen leerlingen in de Bijlmermeer een (te) laag schooltype. Dit kan mogelijk ook de hoge slaagpercentages en lage tussentijdse schooluitval verklaren. De aandacht in de aanpak van het onderwijs in de Bijlmermeer zou daarom meer op de schoolkeuze moeten liggen dan op de resultaten van de scholen. Ook de

inburgeringtrajecten hebben in 2000 voldoende capaciteit gekregen om binnen afzienbare tijd cursisten te plaatsen.

Woningstichting Nieuw Amsterdam

De financiële situatie van Nieuw Amsterdam is sinds 1994 op papier verbeterd. In de praktijk blijft echter de normale exploitatie met een jaarlijks tekort geconfronteerd. De onderhoudskosten als percentage van de huren en vergoedingen zijn echter in 2000 sterk gedaald en onder het stadsgemiddelde gekomen. De mutatiecijfers voor de woningstichting zijn eveneens een stuk lager dan de voorgaande jaren maar hebben nog een iets hoger niveau dan Amsterdam. De leegstandcijfers zijn gecorrigeerd voor projectleegstand ook bevredigend maar liggen nog iets hoger dan het gemiddelde van de stad.